

No: 1028 – Mahreç İşareti

ÖDEMiŞ İPEĞİ

Tescil Ettiren
ÖDEMiŞ TİCARET ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 29.09.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 10.02.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No : 1028
Tescil Tarihi : 10.02.2022
Başvuru No : C2020/323
Başvuru Tarihi : 29.09.2020
Coğrafi İşaretin Adı : Ödemiş İpeği
Ürün / Ürün Grubu : İpek / Diğer
Coğrafi İşaretin Türü : Mahreç işareti
Tescil Ettiren : Ödemiş Ticaret Odası
Tescil Ettirenin Adresi : Üç Eylül Mahallesi Gençlik Caddesi No: 2 Ödemiş İZMİR
Coğrafi Sınır : İzmir ili Ödemiş ilçesi
Kullanım Biçimi : Ödemiş İpeği ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Ödemiş İpeği ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Ödemiş İpeği, yaklaşık 100 yıllık geçmişe sahip olup coğrafi sınırdaki ipek böceği çiftliklerinde üretilir. Bir ipek böceği kozasından, 1500 - 2000 metre kadar kesiksiz Ödemiş İpeği ipliği elde edilebilir. Bu iplikler, ipekli kumaş dokumasında kullanılır.

Ödemiş ilçesinin iklimi; Akdeniz ikliminin tipik özelliklerini taşır. Yazlarının sıcak ve kurak, kışlarının ise ılık ve yağışlı olması, ipek böceklerinin gelişiminde önemli rol oynayan dut ağacının yetişmesi açısından uygun koşulları oluşturur. Dut ağacı, en iyi tınlı, kumlu-tınlı ya da killi-tınlı topraklarda yetişir. Toprağın pH değeri 6,5-7 arasındadır. Özellikle dut ağacının dikildiği yerde, taban suyu toprak yüzeyine yakın olmamalıdır.

Ayrıca coğrafi sınırdaki bahar mevsiminin erken başlaması, dut ağaçlarının yapraklarının ipek böceğinin beslenebileceği olgunluğa, 1 Nisanda ulaşılmasını sağlar.

Ödemiş İpeğinin Fiziksel Özellikleri

<u>Özellik</u>	<u>Değer</u>
İplik Kopma Dayanımı	Kopma Kuvveti CV _k (%) 2200 cN(2,2 kgf) (min:1075 cN - max: 3275 cN)
	Kopma Uzaması CV _u (%) 18 % (min:12 % - max: 24 %)
	Kopma Mukavemeti 5,29 cN/dtex
İplik Doğrusal Yoğunluğu	296 - 541 denye

Üretim Metodu:

Ödemiş İpeğinin elde edildiği ipek böcekleri üretme çiftliklerinde üretilir. İpek böceğinin dişisi 200-500 yumurta bıraktıktan sonra ölür. Yumurtalardan çıkan tırtıllar, dut yaprağıyla beslenir. Hızla büyüyerek 20-30 günde 7-8 cm'yi bulurlar. Büyüme tamamlanınca yemeyi bırakarak çevrelerine, ince ipek liften koza örerler.

Kozaların zarar görmemeleri için, ipek böcekleri yeterince gelişmeden önce kozalar kaynatılır.

Coğrafi sınırdaki yetişen dut ağaçlarının yaprakları, ipek böceklerini besleyebileceği olgunluğa, 1 Nisandan itibaren erişmeye başlar. İpek böceğinin koza yapması 11 gün sürer. Bu süre içerisinde kozalar tamamlanmış bile olsa toplanmaz. Ağaç üzerinde bekletilir. 15-25 Mayıs arasında kozalar toplanır. Koza erken toplanırsa elde edilen ipeğin metrajı düşer, geç toplanırsa da koza içinde krizalite oluşur. Hasat 17-18 gün sürerse de koza erir ve ipek elde edilemez.

Zamanında toplanan kozalar buhar odalarında islim yapılır ve içerisinde böcek ölür. İslim yönteminde en ideal sıcaklık 71 °C'dir. İslim işlemi yapılan kozalar, 40 gün kurutulmaya bırakılır. Ardından kozalar güneşte 2 gün bekletilerek kurutulur. Bu yöntemle kozaların içindeki böceklerin kuruması ve dolayısıyla elde edilecek ipeğin zarar görmemesi sağlanır.

Kurutulan kozalar, bakır kazanda kaynamakta olan suya atılır. Kozalar kaynatıldıkça ipeğin ucu ortaya çıkar. Bu uç ortaya çıkana kadar kaynatılma işlemi devam eder. Ödemiş İpeğinin denye sayısı 2,5'tur. Ancak talebe göre denye sayısı değiştirilebilir. Dene sayısı ayarlandıktan sonra ipek; kumaş dokuması sırasında kumaşın sert ve kullanışsız olması ile denye sapmasına neden olan serisin maddesinin çıkarılması için bir kez daha kaynatılır ve bobinlere sarılır.

Çubuklarla vurularak kozalar iyice yumuşatılır ve ipeğin ucu çıkarılır. Bu uç, dönen bir çarka verilip sarılmaya yani ipeğin sarılması gereken alete sarılır.

Ödemiş İpeği, daha sonrasında bobinlerden çıkarılarak çile haline getirilir ve satışa sunulur.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Ödemiş İpeğinin geçmişi eskiye dayanır. Coğrafi sınıra özgü üretim metodu ustalık gerektirir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunan Ödemiş İpeği üretiminin tüm aşamaları, belirtilen coğrafi sınırda gerçekleştirilmelidir.

Denetleme:

Denetimler; Ödemiş Ticaret Odasının koordinatörlüğünde ve Ödemiş Ticaret Odasından, Sınırlı Sorumlu Ödemiş Yöresi Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifinden, Ödemiş İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden ve Ege Üniversitesi Ödemiş Yüksek Okulundan konuda uzman birer kişinin katılacağı 4 kişilik denetim mercii tarafından yapılır. Yılda bir kez düzenli olarak yapılacak denetimler, ayrıca ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde her zaman yapılacaktır.

Denetim mercii tarafından; özellikle ipek böceğinin koza oluşturması ve kozayı işleme aşamaları olmak üzere üretim metoduna uygunluğu; gerekli görülmesi halinde fiziksel özelliklerin uygunluğu bakımından analizlerin yapılması ve Ödemiş İpeği ibaresi ile mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.